

IS-SITTA U GHOXRIN HADD MATUL IS-SENA (2018) L-EKUMENIZMU

Contributed by Frans Galea
Saturday, 29 September 2018

Din
hija il- Liturgija tas-Sitta u Ghoxrin il-Hadd matul is-Sena bi hsibijiet min Joe Rapa.

Kristu
kien jaf x’ inhu jg'id meta lid-dixxpli tieg'u kien jg'idilhom li fid-dinja
jbatu jkollhom, u meta bi kliem San Pietru l-Ispirtu s-Santu qal lill-Knisja li
x-xitan qisu ljun idur u jg'arrex madwar il-Knisja biex ja'taf i - ans li
jiblag'ha. Kull Nisrani li hu xbiha ta’
Kristu qisu qieg'ed jilg'ab “away”, ’il bog'od minn daru minn pajjiu meta
g'adu hawn f’ din id-dinja.

Il-Knisja
hi mqeg'da minn Alla fid-dinja biex tkun Dawl, Mel' u &mira b’risq id-dinja li
hi g'adu tag'ha, g'ax Alla j'obb lill-g'edewwa tieg'u. Imma kemm id-Dawl, kemm il-Mel' u kemm
il-&mira jisparixxu u jin'lew biex jag'tu dawl lill-ambjent mudlam, tog'ma
lill-borma u forma lill-'obja. Il-Knisja
tmut g'ad-dinja b'alma Kristu miet g'aliha.
Din hi l-Im'abba Wa'danija li telisti. Barra minn dan, frug'a,
passjonijiet u libdiet tal-lisem li kapa i jinbidlulek f’ mibeg'da f’sekonda.

G'alhekk
il-Knisja tikkumbatti matul il-|minijiet.
Illum g'andha kumbattimenti serjissimi. Mhux wie'ed, imma 'afna. Dejjem hekk kien. Fil-bidu bdew jidhru l-erelji,

opinjonijiet

dwar minn hu Kristu, u dawn kienu theddida kbira li lew mirbu'a bil-mod il-mod, g'alkemm l-influenza ta' dawn l-ereġġi g'adhom jg'ammru fil-Knisja b'alma s-susa tg'ix mo'bija fl-injam, fit-toqba mudlama tag'ha.

Il-qilla

tal-maltemp laqat bil-qawwa kollha tieg'u lill-Knisja bix-xi|mi l-kbar li kellha, li kienu tnejn, prin ipalment. Xi|ma tffisser qasma, firda. Fejn qabel kellek Knisja wa'da, bix-xi|ma jkollok tnejn jew iktar. L-ewwel xi|ma kbira kienet il-firda tal-Knisja Ortodossa tal-Lvant mill-Knisja ta' Ruma fis-sena 1054, waqt li t-tieni xi|ma kienet dik Protestanta fl-1517. Mill-moviment Protestant, imbag'ad, tnisslu numru bla g'add ta' Knejjes u setet li llum jg'oddu l-eluf! Dan kollu jmur kontra l-g'amar ta' esu li lill-Appostli tieg'u kien qalilhom li huma jintag'rfu li huma tieg'u mill-G'aqda ta' a'wa ta' bejniethom u mill-Im'abba lejn l-g'adu. Dawn huma l-eww! sinjali li jsalvaw, jilbdu u jimpresjonaw lid-dinja dejjem, anke fil-minijiet tal-lum. Imma l-firda hi skandlu u thedded li tirridu i l-Knisja ta' moviment ie'or tad-dinja.

B'ala

reazzjoni ta' dan il-gwaj, l-Ispirtu s-Santu qajjem fil-Knejjes kollha Nsara 'erqat g'al pro ess ta' g'aqda mill-ldid... moviment li jissejjah 'Ekumenizmu'. Dan jitlaq mill-ba|i li nsibu dak li jg'aqqadna l-ewwel biex imbag'ad nimxu biex niddiskutu bi spirtu 'enwin dak li jifridna. Dak li jg'aqqadna flimkien u jag'milna a'wa ta' g'ajnejn il-Missier huwa li l-Knejjes kollha jemmnu fi Kristu b'ala Alla u Feddej tal-bniedem li bil-Misteru tal-G'id tieg'U, il-Mewt u l-Qawmien tieg'U, reba' merti g'ad-dinja kollha biex, jekk temmen, issalva. Meta Kristu huwa fi - entru, kollox hu possibbli. Huwa meta flok Kristu, l-bniedem ipo! li lillu nnifsu fi - entru ta' kollox, l-idejat tieg'u, il-kburija tieg'u, il-passjonijiet tieg'u, li jinag'laq il-bieb g'all-g'aqda u jitwebbsu l-qlub.

L-Ewwel

Qari

Hi

'ala naturali g'all-bniedem li jing'aqad fi grupp. Il-bniedem huwa so jali u ma jissaportix jg'ix wa'du. Fil-grupp isib identita', sigurtà, solidarjeta' u g'aqda ta' g'an wie'ed. Imma l-ideja tal-grupp, bla ma trid, twelled mill-ewwel il-firda mill-gruppi l-o'ra. A'na, u l-o'rajn li mhumix mag'na. Dan ukoll hu jvilupp naturali. Min i'obb il-grupp tieg'u i'ossu mhdedded mill-o'rajn li qeg'din fi grupp ie'or. Dan kollu lej mill-bija ta' tal-Mewt li hu frott id-ldin; li beda jg'ammr fil-bniedem ftit wara l-'olqien tieg'u. It-Torri ta' Babel beda pro ess ta' firda terribbli li g'adu jimmultiplika sal-lum. G'alhekk il-Knisja, li twaqqfet mis-sagrifi ju tal-g'a'leb ta' Kristu, g'andha tkun sinjal il-kontra ta' dan; g'andha tkun il-qawwa li j|omm il-ldin; break; lil umanità

dejjem f'irja lejn it-telfien.

Il-Ktieb

tan-Numru jurina kif Alla g'aqqad poplu g'alih minn tnax-il tribù jew razez li kienu kollha mnislin minn Abraham. Hu tahom Lili u ujanzi biex iktar jg'aqqadhom u jag'tihom identità komuni, u g'aljel minnhom nies li polihom f'erarkija ta' tmexxija. Dan kollu g'all-lid komuni.

Imma

g'alkemm il-bniedem g'andu b'onn ir-regoli u l-parametri li jikkontrollawh u jiddixxiplinawh, l-Ispirtu s-Santu hu dejjem 'ieles u 'afna drabi jissorprendina bil-mod kif ja'dem. Dan il-qari se jurina li l-bniedem g'aqli u matur fil-Fidi, b'alma kien Mosè, hu kapa i jag'raf il-idma tal-Ispirtu anke meta dan jidher li hu kontra dak li jidher sewwa g'ajnejn il-bniedem. G'andna b'onn dixxerniment, g'erf biex ng'arfu dak li jkun lej minn Alla u dak li mhux.

Qari

mill-Ktieb tan-Numru. 11, 25-29

F'dak il-mien, il-Mulej nijel fi s'aba jkellem lil Mosè, u 'a mill-ispirtu li kellu fih, u tah lis-sebg'in xi'; u lara li, hekk kif l-ispirtu qag'ad fuqhom, bdew jipprofetizzaw, imma ma ssuktawx.

Issa fil-kamp kien baqa' jwilt iriel, wie'ed jismu Eldad u l-ie'or Medad, u fuqhom ukoll nijel l-ispirtu. Hekk dawn lew mag'duda mal-mag'julin g'ax, g'alkemm ma marrux fit-tinda, bdew jipprofetizzaw fil-kamp. Dlonk mar wie'ed jag'ug' jg'arraf b'dan lil Mosè, u qallu: "Eldad u Medad qeg'din jipprofetizzaw fil-kamp." U o'wè bin Nun, li minn kunitu kien qaddej ta' Mosè, qabad u qal: "Sidi Mosè, t'allihomx aktar."

Ijda Mosè wie'bu: "Jaqaw qieg'ed tg'ir min'abba fija? Jalla l-poplu tal-Mulej ikun kollu profeti, u jalla l-Mulej iqieg'ed fuqhom l-ispirtu tieg'u!"

Salm Responsorjali

Il-!erarkija fil-Knisja hija mportanti u
 kapa i tg'aqqad flimkien meta hi umli u t'ares dejjem lejn Kristu b'ala
 - entru ta’ kollox. Fejn !iet attakkata
 l-!erarkija, b'alma lara fir-riforma Protestanta, g'abet l-g'aqda u twieldu
 numru kbir ta’ knejjes |g'ar; kull min kien ja'seb li hu xi 'ala beda jwaqqaf
 il-knisja tieg'u, u dan g'adu jse" kuljum sal-lum.

Il-Knisja Kattolika dejjem kienet im'arsa
 mil-!erarkija tag'ha, mil-Papa, Isqfijiet, Presbiteri, Djakni… Anke meta l-!erarkija da'let fi kriji g'ax
 kienet mag'mula minn nies li ma kinux Insara tassew, imma fettxew li, flok li
 jirg'u il-mer'la jirg'u lilhom infushom, il-!erarkija dejjem irrifformat lilha
 nnifisha u re!g'et lura biex taqdi l-Knisja ta’ Kristu b’mod mil-aqwa.

Fil-Knisja nibtu l-g'edewwa minn !ewwa kull
 meta g'eb il-bija’ ta’ Alla u kibret il-kburiija. Is-Salm li g'andna llum jitlob g'all-bija’
 tal-Mulej li mhux bija’ kif soltu nafuh a'na.
 Mhux bija’ minn xi kastig jew bija’ superstizju, i|da bija’ safi ta’
 dak li jaf li hu dg'ajjed u g'alhekk kapa i jitlef it-tejor li hu l-Im'abba ta’
 Alla. Mhux g'ax Alla ma jibqax i'obbu
 imma l-bniedem !ust jib|a’ li jin!ibed lejn l-idoli u j'alli l-&ajja ta'rablu
 minn idejh biex jil|ewwe! il-Mewt ta’ dejjem.
 Din ir-rejaltà tant hi tremenda g'al min g'andu g'ajnejn biex jara, li
 bniedem !enwin bil-fors li jib|a’ li jitlef il-wirt glorju| tieg'u imwieg'ed
 lilu minn Alla.

Dan l-ispirtu jag'mel minn Nisrani bniedem
 umli li jag'raf id-dg'ufija tieg'u u l-kobor tas-sbu'ija ta’ Alla. Il-kontra ta’ dan hi l-kburiija ta’ dawk li
 jil'qu xi 'ala u j'arsu ’l isfel lejn l-o'rajn b'ala i ken u ag'ar minnhom.

Ritornell:
 Il-pre etti tal-Mulej iferr'u l-qalb.

Salm 19

Il-lili tal-Mulej perfetta, u tag'ti

I-'ajja;

ix-xhieda tal-Mulej hi sewwa,

u tg'alloem lil min
ma
jafx.

Il-pre etti tal-Mulej dritti, u jferr'u
l-qalb;

il-kmandament tal-Mulej safi, u jdawwal
l-g'ajnejn.

Il-bija' tal-Mulej sin ier, u jibqa' g'al
dejjem;

il-ludizzji tal-Mulej sewwa, u mseddqa
g'alkollox.

G'e|e| mid-deheb, mid-deheb l-aktar fin,

o'la mill-g'asel u mill-qtar tax-xehda.

Fehemhom sewwa l-qaddej tieg'ek;

'las tajjeb g'andu min i'arishom.

In-nuqqas min jista' jag'rfu?

Minn dak li ma nafx bih saffini.

U mill-kburija wkoll 'ares il-qaddej
tieg'ek,

t'alliha qatt ta'kimni.

Mbag'ad inkun bla 'tija

u 'ieles minn dnuh kbir.

It-Tieni Qari

Inkompli nirriflettu fuq il-kitba ta' San akbu fl-Ittra tieg'u. akbu jis'aq 'afna fuq l-umiltà, jattakka dejjem il-kburija g'ax jaf li fejn m'hemm umiltà u sempli ità hemm issib l-ambizzjoni u t-tinwir tal-materjal|mu li fih ri'a ta' mewt. Hu jwiddeb il-komunità li lilha kiteb, spe jalment lill-g'onja u lil dawk li rnextew fid-dinja, biex joqog'du attenti g'ax dak li jidher ilellex g'ajenjn il-lisem aktarx li jifred mit-t'annin safi g'as-Saltna ta' Alla.

'dan il-qari akbu jitkellem bl-istess Spirtu ta' Kristu meta l-Mulej kien qal: 'X'jiswielu l-bniedem li jikseb id-dinja kollha, imbag'ad jitlef 'ajtu? Il-bniedem f'sensih jag'raf malajr li l-problema numru wie'ed ta' kull min jg'ix hija l-Mewt, u g'alhekk l-unika soluzzjoni li tag'mel sens hi l-elsien minn din il-qerda ta' dejjem. Issa l-flus ma jixtrulekx il-ajja g'al dejjem. Kollox jispi a u jg'addi. Anke l-fama li tkun 'raqt 'ajtek kollha biex tibni. Kollox jinbela' mill-qabar.

Kollox hu frug'a u bluha 'lief li int issib it-triq li tie'dok lejn il-ajja vera li tmur lil hemm mill-qabar. Ladarba tkun sibtha, 'mar u stupidu tkun jekk tibdilha mal-landi u - raret tad-dinja.

Qari
mill-Ittra ta' San akbu Appostlu. 5,
1-6

Ejjew
issa, intom l-g'onja, ibku u ixhru fuq l-g'aw! li lej fuqkom! idkom t'assar, 'wejji!kom kilithomkom il-kamla. Id-deheb u l-fidda tag'kom rabbew is-sadid, u s-sadid tag'kom g'ad jixhed kontra tag'kom u jkilkom !isimkom b'an-nar. &jintu l-lid fl-a'ar jiem!

Ara,
 il-las tal-'addiema li 'asdu l-g'elieqi tag'kom - 'las li intom jammejtuhulhom
 bil-qerq - qieg'ed jg'ajjat kontra tag'kom, u l-biki ta' dawk li 'asdu wasal
 f'widnejn il-Mulej ta' l-ejer ti.
 Fuq l-art g'extu fix-xalar u l-lussu; qg'adtu tissemnu g'all-jum
 tal-qatla. Intom
 ikkundannajtu l-lust, qtiltuh g'ax ma jistax jiqfilkom!

Evan!elju

Gwaj
 g'all-Knisja li tinag'laq fl-istituzjonijiet u d-drawwiet tag'ha bla ma t'alli
 lilha nfisha miftu'a g'a|-jiffa 'ielsa tal-Ispirtu s-Santu. Dan l-Ispirtu hu 'ieles u imprevedibbli… ma
 tafx biex se jo'rollok u b’min se jinqeda.
 Il-Knisja ma tistax tindifen f’dak li kien jiswa 'afna qabel u 'adem
 tajjeb qabel, bla ma tifta' il-bibien u t-twieqi g'al dak li jista’ jivvinta
 l-Ispirtu s-Santu.

Il-Knisja
 ma taffordjax, f’dawn il-|minijiet ta’ kriji ta’ Fidi, li ma t'allix lilha
 nnifisha til'i invaduta minn Spirtu ta’ ti!did.
 Ma nistg'ux ng'alqu l-bieb g'all-Ispirtu s-Santu u nafdaw biss
 fil-proletti tag'na. Il-Knisja ma tistax tibqa’ tib|a’ minn dak kollu li ma
 jitwilidx minn !ol-qalba, imma tifta' bera' dirg'ajja g'al dak kollu li jista’
 jkun !ej minn Alla, anke jekk g'all-ewwel dan ma jkunx ar f’g'ajnejha. Il-|mien ji ara kollox g'ax, kif qal
 Gamaliel, “Dak li mhux !ej minn Alla jispi a fix-xejn.” (Atti 5, 38).

Meta
 l-Knisja ma tag'tix ans lil kull min irid ja'dem g'al Kristu, imma tib|a’
 ta'dem b’g'odda differenti minn dawk li hi mdorrija bihom, allura dan ifisser
 li hemm kriji ta’ Fidi. Nag'mlu u
 n'addmu l-proletti tag'na, mela le, imma n'allu l-Ispirtu ja'dem ukoll. J’Alla l-poplu kollu jkun poplu ta’
 profeti! Mhux li kien! Id-difett tal-!erarkija jkun meta tafda lilha
 nnifisha iktar mill-Ispirtu s-Santu li dejjem jissorprendi.

Min
 irid ja'dem g'all-Knisja, mer'ba bih!
 Il-!erarkija g'andha tg'in, tinkora!!ixxi u tifta' it-triq g'al kull
 g'ajnunna li jibg'atilha l-Mulej. Ma
 jimpurtax jekk fil-parro a jkollok g'ad kbir ta’ rejaltajiet. L-importanti hu li kollha jkunu ja'dmu g'al
 Kristu.

Versett: Hallelujah. Il-pre etti tieg'ek, Mulej, ta'’
min joqg'od fuqhom, imwettqin g'al dejjem ta'’ dejjem. Hallelujah.

Qari
mill-Evan!elju ta'’ San Mark. 9,
38-43. 45. 47-48

F’dak
ij-|mien: “Mg'alleM, ” qallu wanni lil esù, "wie'ed ra!el, li s-soltu ma
jkunx mag'na, rajnieh ike i x-xjaten f'ismek u ridna n|ommuh, g'ax hu m'huwiex
wie'ed minn tag'na."

Imma
esù qal: "La |ommuhx, le, g'ax ma hemm 'add li se jag'mel miraklu f'ismi
u mbag'ad malajr se jkollu 'ila jg'id kontra tieg'i. G'ax min
m'huwiex kontra tag'na, huwa mag'na.